

ЗНАЧЕННЯ ПРАВИЛЬНОЇ КВАЛІФІКАЦІЇ ЗЛОЧИНІВ

О.Г. Чернобай,

студентка 2 курсу юридичного факультету

Харківського національного університету імені В.Н. Каразіна

Поняття "кваліфікація злочину" широко використовується в кримінальному праві, кримінології, кримінальному процесі, судовій статистиці, інших галузях права та юридичної науки, в правозастосовній практиці.

Термін "кваліфікація" походить від латинських слів — «quails» (якість) та «facio» (роблю). У буквальному перекладі кваліфікація означає визначення якості.

Сучасна кримінально-правова доктрина України дає декілька визначень поняття «кваліфікація злочинів». Найбільш вживаним є таке визначення: *кваліфікація злочинів* - це встановлення та юридичне закріплення точної відповідності між ознаками вчиненого діяння й ознаками складу злочину, передбаченого законом про кримінальну відповідальність.

В юридичній літературі досить ретельно розглядається питання щодо значення правильної кваліфікації злочинів.

Правильна кваліфікація – така, під час котрої дотримуються існуючих правил та норм, результат якої відповідає дійсності, є істинним.

Кримінально-правову кваліфікацію слід вважати правильною тоді, коли вона здійснена на підставі повного, всебічного і об'єктивного дослідження фактичних обставин справи та застосування кримінального закону відповідно до загальновизнаних принципів кваліфікації [1; С. 44].

Значення правильної кваліфікації злочинів полягає в тому, що за її допомогою досягається істина в кожній кримінальній справі, реалізуються цілі та завдання кримінально-правової політики держави, забезпечується дотримання законності, здійснюється відповідне правозастосування, виноситься обґрунтований судовий вирок та, кінець кінцем, досягається справедливість кримінального покарання.

Будучи одним із найважливіших компонентів практичної діяльності органів досудового слідства та суду, кваліфікація злочинів впливає на правильне застосування кримінально-правових норм, дає змогу припиняти суспільно небезпечні діяння та застосовувати покарання до осіб, які їх вчинили, розробляти та здійснювати систему виховних і попереджувальних заходів, спрямованих на запобігання та відвернення певних видів злочинів і злочинності загалом. До того ж, кримінально-правова кваліфікація впливає на визначення саме форми досудового розслідування. Орган дізнання, який його проводитиме, слідчий апарат цього органу — прокуратури, МВС, служби безпеки — визначається залежно від кваліфікації посягання за статтею Особливої частини (ст. 112 КПК) [2].

Завдяки правильній кваліфікації усувається потенційна небезпека незаконного обмеження конституційних свобод та інтересів людини і громадянина, порушення їхніх прав на справедливе судочинство, таким

чином, досягається віра в те, що особи, які посягають на інтереси громадян, отримають покарання за законом.

Також слід зазначити, що у *кримінально-правовому аспекті* значення правильної кваліфікації є найбільш суттєвим і очевидним, оскільки вона:

- є передумовою оцінки ступеня та характеру суспільної небезпечності вчиненого посягання;
- визначає ступінь тяжкості вчиненого злочину;
- вирішує питання про причетність до злочину;
 - встановлює, чи є підстави для звільнення особи від кримінальної відповідальності;
- лежить в основі призначення справедливого покарання;
 - береться до уваги при звільненні особи від кримінального покарання;
 - впливає на встановлення віку кримінальної відповідальності та застосування примусових заходів виховного характеру;
 - береться до уваги при визначенні виду примусових заходів медичного характеру.

У *кримінально-процесуальному аспекті* значення правильної кваліфікації полягає в тому, що вона:

- впливає на визначення заходів примусу, що можуть бути застосовані в процесі розслідування та судового розгляду;
- є запорукою забезпечення прав і законних інтересів потерпілого;
- дає змогу встановити форму попереднього розслідування;
- визначає підсудність.

У *кримінологічному аспекті* значення правильної кваліфікації вбачається в тому, що вона є основою (підґрунтям) для кримінально-правової статистики та планування заходів протидії злочинності, а також здійснює інформативний, виховний і профілактичний вплив як на осіб, котрі вчинили злочини, так і на всіх громадян.

Криміналістичний аспект правильної кваліфікації передбачає, що методика розслідування злочинів і тактика проведення окремих слідчих

дій прямо залежать від того, як кваліфіковано суспільно небезпечне діяння [3; С. 37].

Таким чином, можна констатувати, що правильна кваліфікація має і кримінально-правове, і кримінально-процесуальне, криміналістичне, кримінологічне значення, впливає на весь комплекс питань кримінальної відповідальності.

Список використаної літератури:

1. Навроцький В. О. Основи кримінально – правової кваліфікації: Навч. Посібник. – К.: Юрінком Інтер, 2006. – 704с.
2. Кримінально – процесуальний кодекс України. – Х.: Парус, 2008. – 320с.
3. Кузнецов В. В., Савченко А. В. Теорія кваліфікації злочинів: Підручник. – К.: Вид. Паливода А. В. , 2006. – 300с.

Науковий керівник: О.О. Житний